

PROFESSIONAL TA'LIMDA ILG'OR PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Eshchanova Gulbahor Baxtiyorovna

UrDU huzuridagi Urganch tumani ko'p tarmoqli texnikumida Bo'lim boshlig'i

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ilg'or pedagogik usullardan unumli foydalanish, to'g'ri texnologiyani tanlay bilish va ularni qo'llash haqida so'z yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *Texnologiya, metod, axborotli o'qitish, pedagogik muloqot, kompetentlik, interfaol.*

Hozirgi kunda yangi pedagogik texnologiyalarning 200 ga yaqin turi mavjud. O'qituvchi ana shu texnologiyadan o'z darsida qanday eksportni to'g'ri tanlay bilish kerak. Bugungi kunda ilmfan taraqqiyoti rivojlanishi zamonaviy texnika- kirib bormoqda. An'anaviy o'qitish tizimi, aytish mumkinki, yozma va og'zaki so'zlarga tayanib ish ko'rishi tufayli "axborotli o'qitish" sifatida tafsiflanadi, chunki o'qituvchi faoliyati birgina o'quv jarayonining tashkilotchisi sifatida emas, balki nufuzli bilimlar manbaiga aylanib qolganligini ta'kidlagan holda baholanadi.

Bugunning har bir pedagogi har tomonlama rivojlantirish, yetuk, barkamol avlod, davlatimizga munosib tarbiyalashni o'z oldiga maqsad qilib qo'yish kerak. Shunday, u pedagogik texnologiya asosida darsni tashkil etish va ta'lim sifati, yig'ish zimmasida o'z hissasini qo'shish zimmasidagi vazifalardan biri o'zi unutmashligi kerak.

Pedagogik texnologiya ta'lim jarayonining unumdorligini, o'quvchilarni mustaqil fikrlash jarayonini shakllantiradi, o'quvchilarda bilimga ishtiyoq va vositalarni ishga tushirish, bilimlarni mustahkam o'zlashtirish va ulardan amaliyotda erkin yuk tashish ko'nikma va malakalarini shakllantiradi.

«Texnologiya» tushunchasi texnikaviy taraqqiyot bilan bog'liq holda fanga 1872-yilda kirib keldi va yunoncha ikki so'zdan texnos- san'at, hunar va logos-fan, ta'limot so'zlaridan tashkil topib, "hunar fani" ma'nosini bildiradi. Pedagogik texnologiya - bu o'qituvchining o'quvchilariga o'qituvchining yordami uchun muayyan sharoitlarda ta'sir ko'rsatishi va bu faoliyat sifati sifatida ularda oldindan shaxsiy jarayonlarni intensiv jarayondir. Pedagogik texnologiya - o'quv jarayonini texnologiyalashtirishni butunligicha aniqlovchi tizimli kategoriya. Ilm-va ta'lim sohasining rivojlanishida eng muhim rol o'ynaydigan insonlar bu pedagoglardir. Darhaqiqat, oddiy o'qituvchidan tortib to professor ustozgacha hammasi pedagogdir. Pedagog bu -yetaklovchi, demak, biz pedagoglarning vazifalarimiz o'z o'quvchilarimizni, talabalarimizni ilmfan so'qmoqlaridan asta-sekin, bosqichma-bosqich yetaklab, ularning ilm-fan cho'qqilarini zabt etishlariga ko'maklashishdir. Pedagogik texnologiya ta'lim-tarbiya jarayonini

ilg'or yordam, metodlar, texnik vositalar, usullarga tayanib ta'minlash imkonini beradi. Bu tizim o'qituvchi tomonidan yaratiladi, ta'lim-tarbiya bosqichlariga o'zaro bog' xizmat qiladi. Uning mazmuni va vositalarini, maqsadini oldindan belgilash, ta'lim tarbiyaning vositalarini va ishlab chiqarishni tayyorlash, o'quv jarayonida ko'zda tutilgan ma'naviy sifatlarni o'zlashtirishga yo'naltirilgan darslarni kabilarni o'z ichiga oladi.

O'quvchilarni zamon talablari asosida tarbiyalash bugungi kunning eng muhim vazifalaridan biridir. Bu esa o'qituvchilar zimmasiga katta yuklaydi. O'z o'z sohasining mohir bilimdoni, muammolarni ustozlik yo'llarini topa olish, o'z ustida doimiy ijodiy ishlab chiqarish, ya ngi yarata olish, o'quvchilari qalbidan munosib o'rin egallagan bo'lishi kerak.

Yosh avlodga zamon talablari asosida bilim berish uchun pedagogik jarayonning kompetentligiga ega bo'lishi kerak. Bu pedagogik faoliyatni yaxshilash hal qilish uchun zarur bo'lgan, kasbiy va shaxsiy sifatlarni yig'indisidir. Pedagogik ishlab chiqarish, pedagogikani yuqori darajada amalga oshirish, o'quvchilarni yuqori darajada oshirish- barqarorlashtirishga erishish o'qituvchini professional kompetentli o'qituvchi deyish mumkin. Kundalik sonida barcha jabhalar ta'lim hozirgi ham juda katta o'zgarishlar, ishlab chiqarish amalga oshirilmoqda. Jumladan moddiy-texnik baza mustahkamlandi, darsliklar takomillashtirildi. Hozirda darslarni axborot aloqasi aloqasiz olib borishni tasavvur qilish qiyin. Yangi pedagogik texnologiyalar asosida dars o't ta'lim sifati va mustahkamlanishiga asos yaratiladi.

O'qituvchi mehnatining tayyor shogird milliy yurtimizda, balki xalqaro miqyosdagi fan olimpiadalarda, ko'rik-tanlovlarda qo'lga kiritgan yutuqlarida namoyon bo'ladi. Vatanimizdagi ta'lim sohasi rivojlanishida biz katta yordam xizmatlarini tajribalaridan olib chiqishga e'tibor beramiz. Bunday usullardan biri interfaol usullardir. Interfaol usullar har bir o'quvchining faolligiga, erkin va mustaqil fikr yuritishiga asoslanadi hamda o'quvchilar o'qituvchi vositasi va hamkorligida mustaqil ishlaydi ko'nikma va malakalariga ega bo'ladi. Pedagogik texnologiyalar asosida o'quv mashg'ulotlari, o'quvchilar talabalarni fikrlashga, o'z nuqtai nazarini asoslashga imkon yaratish. Ilm-fan ta'limni rivojlantiruvchi va muhimlovchidan yana bir engi shuki, bu AKT dan jo'natish. Chunki hozirgi zamon o'qitish metodlarini AKT siz tasavvur etib bo'lmaydi. Axborotlarning animatsiyalari orqali uzatilishi o'quvchilarni darsga bo'lgan yukini olib. Kompyuter dasturlari yordamida ko'rgazmalar tayyorlash, taqdimotlar va videoroliklar yangi mavzuni ishlab chiqarishda katta samara beradi. Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida rangli qog'ozdan turli xil gullar, maketlar, parranda va jonzotlarni yasash, gazlamalardan yasash usullari o'rgatiladi. Plastilindan buyumlar yasash, hayvonlar shaklini yasash va applikasiya, mozaika usulida ishlash kabi jarayonlar ham amalga oshirish , texnologiya darslarida amaliy yordam berishi kerak. Bu boshqarishni o'qituvchida yordam'ich sin'si yangi axborot texnologiyalaridan yuklangan

ko'zlangan foydalanishda muhim omil bo'ladi. Shuni ham aytib o'tish joizki, agar o'qituvchi texnologiyasi darslarida qo'shimcha yo'riqnomani taqdim etishni ta'minlashda tayyorlab o'quvchilarga har darsda namoyish etsa, yanada yaxshiroq tavsiya etiladi. Chunki o'quvchilar har darsda shu taqdimot ko'rganlaridan keyin albatta eslarida qoladi, shunga amal va natijada turli ko'ngilsiz hodisalarning oldini yig'ish. Turli kasb egalari va kasb -hunargaoid ma'lumotlarni kengroq boshqarishda axborot texnologiyalaridan unumli yuqori samara beradi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, pedagogik texnologiya asosida o'quvchilarning bilish hosil qilish va ulardan foydalanish tug'iladi va u o'qishning yaqin ko'makdoshiga yoki uni boshqarish funksiyalarini to'liq harakati mumkin. dasturiy ta'minot, bog'langan qisqa yo'llardan shunday bo'ladiki, o'quvchilar o'zgarishlarga uchramaydilar va o'quvchilarning dasturiy ta'minotini ma'lum qilish bilan bog'liq bo'lgan narsaga ega bo'ladi, ta'lim maqsadini to'la amalga oshirish sari yana yangi qadamlar qo'yadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. B.B.Saydaxmedov. Yangi pedagogik texnologiya. Toshkent. 1992 yil.
2. Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturi. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi axborotniasi. № 4 1999 yil 288381 betlar.
3. Ismailova Z.K. Pedagogika. Darslik. -Toshkent, Molya-iqtisod, 2008 yil.
4. Haydarova G.A., Pardaeva K, Gapparov B.N. "Xalq pedagogikasi". O'quv qo'llanma. Toshkent. 2009 yil.
5. Ziyomuxamedov B., Tojiev M. "Milliy pedagogik texnologiyani ta'lim-tarbiya jarayoniga tadbirig'i va uning yoshlar intellektualini yuksaltirishdagi o'rni". Toshkent. Mumtoz-so'z. 2010 yil.
6. Ziyomuxamedov B. "Ta'lim texnologiyalari". O'quv qo'llanma. Toshkent 2012 yil.
7. O'tayorov O. "Aqliy saqlashni xavfsizlik sirlari" ma'rifat gazetasi. № 101 (8646) 18-dekabr 2013 yil, 12-bet.
8. Xidirov, KI, Ortiqov, OK, Yodgorov, ZS, & Ernazarov, AA (2015). Shayboniylarning harbiy boshqaruvi va armiya tuzilishi. Evrosiyoda tarix va siyosiy fanlarni rivojlantirish bo'yicha IV Xalqaro konferentsiyada (8-11-betlar).
9. www.Ziyonet.uz